

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Laptulajdonos a Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Negyedévre 3 P. félre 6 P. egész évre 12 P. — HIRDETÉSI ÁRAK: Milliméterenként 1 hasáb szélességben 20 fillér. A legkisebb hirdetés ára 3 P. Haláleset jelentés, köszönetnyilvánítás és Nyíltér legkisebb ára 20 P.

Főszerkesztő:
Vitéz LINDVAY (HARTNER) NÁNDO
Szerkesztő:
SZÁSZ ERNŐ



MEGJELENIK MINDEN PÉNTEKEN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Muraszombat, Horthy Miklós ut 18 szám / Távbeszélőszám 71. Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza

XXXVIII. évfolyam. / 31. szám.

ÁRA 24 fillér.

1944. július 28. — Péntek.

Vas vármegye Közönségéhez!

Az ellenséges légitámadások károsultjainak megsegítésére megmozdult az egész magyar társadalom szíve és itt, a vármegyében is már igen tekintélyes adományok folytak be erre a nemes célra a „Vasvármegye” napilaphoz és a „Muraszombat és Vidéke”-hez. Tudom, hogy a vármegye közönségének az a része is részt kér magának ebből a hazafias áldozatkészségből, akik még nem adakoztak, mert csupán a hivatalos gyűjtés megkezdésére vártak.

Minden áldozatot meg kell hoznunk azért, hogy minél gyorsabban és eredményesebben legyenek támogathatók azok a szerencsétlen magyar testvéreink, akik az ártatlan gyermek és védtelen asszonyok életét egyformán nem kimélő barbár ellenséges légitámadások következtében hajléktalanná, földönfutókká lettek.

Vármegyénk közönsége s benne a muraszombati járás népe a múltban is mindig kivette részét minden nemes, hazafias és a felebaráti szeretet megnyilvánulását jelentő megmozdulásból és így bizton hiszem, hogy a most dúló nagy harc közepette, amely létünket, vagy nem létünket is eldönti, egy emberként siet a mindenüket elvesztett magyar testvéreink segítségére és ki ki a maga erejéhez mérten leadja filléréit, vagy pengőit a magyar hazafiai áldozatkészség és felebaráti szeretet oltárán.

A gyűjtés lebonyolítására a városok polgármestereit és a járások főszolgabíráit kértem fel. Az adományokat tehát az illetékes járási főszolgabírokhoz, illetőleg a városok polgármestereihez az ő általuk közhírré tendő módon sziveskedjenek eljuttatni.

Egyébként a szombathelyi Takarékpénztár r. t.-nél „Légitámadások károsultjainak megsegítése” című folyószámlára is lehet adakozni.

Bizonyos vagyok abban, hogy a vármegye hazafias és minden áldozatra kész közönsége teljes mértékben átérzi e felkérésem jelentőségét és mindenki a maga anyagi erejéhez mérten igyekezik a gyűjtést minél eredményesebbé tenni.

A jó Isten áldása kísérjen minden igaz magyart és nemes adakozót!

Szombathely, 1944. július 17.

Hazafias köszöntéssel:
Dr. MESTERHÁZY FERENC
Vas vármegye főispánja.

A főispán felhívásával kapcsolatban kérdést intéztünk a muraszombati járás főszolgabírájához a gyűjtés helyi lebonyolításával kapcsolatban. Dr. Olajos József főszolgabíró felvilágosítása szerint a gyűjtést körjegyzőségenként, a jegyzők vezetésével bonyolítják le. A főszolgabíró gyűjtőlevelet küldött ki a jegyzőségekre és felhívta a jegyzőket, hogy tekintélyes egyéneket, lehetőleg nőket kérjenek fel a házi- és háziorvosi gyűjtésre. Hangsúlyozniuk kell a gyűjtőknek az adakozás jelentőségét, hazafias és emberséges voltát.

A főszolgabíró végül felszólítja a jegyzőket, hogy a gyűjtők nevét neki jelentsék be, hogy hivatalilag is köszönetet mondhasson áradakozásukért.

Áldozatul esett egy muravidéki asszony az angolszászok bombáinak

Kedden délelőtt bombák hullottak Bodóhegy és Zoltánháza határában

Kedden délelőtt mintegy 2 óras légi-riadó volt a Muravidéken. A riadó alatt többszáz angolszász bombázó repült át a vidék légitérén Kelet-Németország irányában. A berepülés alkalmával 2 gép visszafordult — német vadászok elől menekülve — előbb azonban ledobta bombaterhét. A bombák Bodóhegy és Zoltánháza határában zuhantak le. A nagyméretű bombák közül egyik a szőlőjében dolgozó Hodoscec Károlyné 29 éves zoltánházai asszony mellett mintegy 10—12 méterre esett le és

a bombatölcsekből kivágott föld eltemette a szerencsétlen asszonyt.

Mire kiásták, meghalt. Az angolszász bombák muravidéki áldozata egy árva is hagyott hátra gyászoló férjén és családján kívül.

Gyűjtőbomba is esett a két község határában. Egyik foszloros bomba felgyújtott egy tábla gabonát, amely leégett. Szerencsére a vidék fekvése olyan, hogy a tűz nem pusztíthatott tovább.

Szerdán délelőtt két és fél óras légi-riadó volt Muraszombatban. Közel 1000 ellenséges gép

repült át légitérünkön, ismét Németország irányában. Bombázásokról nem érkezett eddig jelentés.

Ha nem is riasztják a falut, a légoltalmi szolgálatot azért el kell látni!

Legutóbbi számunkban közöltük a honvédelmi minisztérium légoltalmi csoportfőnökségének rendelkezését, amely kimondja, hogy a kisebb falvakban ellenséges gépek átrepülése esetén nem kell riasztani nappal sem, különösen pedig éjszaka. Ez a rendelkezés — mint megírtuk — Muraszombat kivételével valamennyi muravidéki községre vonatkozik.

Ezt a közleményünket sokan úgy értelmezték, hogy ellenséges átrepülés esetén a hatóságok által kijelölt légoltalmi szolgálatot sem kell ellátni. Ez téves értelmezése cikkünknek, amiért is a hatóságok felhívják az illetékeseket, hogy

ellenséges átrepülés esetén a légoltalmi szolgálatot éppen úgy lássák el, mint ahogyan eddig is el látták.

A magunk részéről a riasztás kérdéséhez hozzáfűzzük, ha helyes is a honvédelmi minisztérium intézkedése a kisebb falvak riasztásának megszüntetésével kapcsolatban, a Muravidék lakossága ne mulassza el a legmészebbmenőbb óvatossági rendszabályok megtételét, ha ellenséges átrepülést vesz észre. A mi vidékünk helyzetét ugyanis nem lehet összehasonlítani az ország belső területén fekvő vidékek helyzetével.

A Muravidék teljes egészében az Olaszországból induló angolszász bombázókötélekek légi országútja, amelyen felvonulnak a támadni induló kötelékek, akár Magyarország nyugati része, akár Németország keleti része, akár pedig a Cseh-Morva protektorátus is a végcéljuk. Légi harcra is gyakran kerül sor a vidék fölött, ami pedig komoly életveszedelmet jelent a szabadban tartózkodók számára. Majdnem valamennyi ellenséges berepüléskor

A Muravidék teljes egészében az Olaszországból induló angolszász bombázókötélekek légi országútja,

amelyen felvonulnak a támadni induló kötelékek, akár Magyarország nyugati része, akár Németország keleti része, akár pedig a Cseh-Morva protektorátus is a végcéljuk. Légi harcra is gyakran kerül sor a vidék fölött, ami pedig komoly életveszedelmet jelent a szabadban tartózkodók számára. Majdnem valamennyi ellenséges berepüléskor

lehullik néhány bomba vidékünkön, amelyek a kellő óvatosság elmulasztása esetén emberéletben is súlyos károkat okozhatnak.

Mindenkinek a saját érdeke tehát, hogy akár riasztanak, akár nem riasztanak, ellenséges gépek zugására azonnal menjen óvóhelyre, vagy jól rejtőzködjék el.

Szebb jövő előtt áll a magyar munkásság

Megalkotják az ipari munkásság egységes szervezetét

Szász Lajos iparügyi miniszter nagyfontosságú nyilatkozatában ismertette a napokban megjelenő nagyjelentőségű rendeletet, mely szabályozni fogja ipari munkásságunk egységes szervezetét.

A jövőben minden munkás, tartozék bármilyen szakmához is, kötelezően a MIMOSZ, vagyis a Magyar Ipari Munkások Országos Szövetségének lesz tagja, mely a munkásság nemzeti célú egyetemes, egységes és egyedül érdekérvényesítője. Célja és feladata gondját viselni a munkásság érdekeinek és ezért állandó és éber figyelemmel kíséri a munkástól érkező kérdéseket. Közreműködik a munkabérek megállapításánál, a munkaviszonyok elhárításában és békés kiegyenlítésében, tanácsot ad, segít és jogvédelemben részesíti az ártott

szerveletet. Részt vesz az ipari munkások továbbképzésében, a szabadidő megfelelő felhasználásában és még sok más egyéb kérdésben is.

Az egyetemes magyar munkásság e csúcshatalma távol áll mindenirányú pártpolitikától. A szervezet természetesen semmiképpen sem korlátozza a munkást politikai jogainak gyakorlásában, mint ahogy nem fosztja meg más egyesületekben, szervezetekben már előbb szerzett jogaitól sem. Igen, a munkás szabadon politizálhat továbbra is, de nem itt! Mert itt nem pártokért és nem politikai hatalomért folyik a küzdelem, hanem az egész munkásság munkajogáért és kenyéréért, nyugdíjáért és üdültszabadságáért, jóléti, egészségi, művelődési és családvédelmi érdekeiért.

A FEL NEM HASZNÁLT RUHA-UTALVÁNYOKAT SÜRGŐSEN BE KELL CSERÉLNI

A közellátásügyi miniszter rendelkezése folytán az 1943. esztendői mezőgazdasági munkás ruha-akció utalványai július 31-én érvényüket veszítik. Aki eddig az időpontig nem tudta, illetve nem tudja ruha-utalványát vásárlásra felhasználni, az július 31-ig vigye be az illetékes községhez a utalványt, ahol majd a folyó esztendői akcióra érvényesítést kap helyette.

TÁBORI POSTAC SOMAGOK KÜLDÉSE TOVÁBBI INTÉZKEDÉSIG SIG TILOS

A Muraszombat és Vidéke értesítése szerint tábori postacsomagokat további intézkedésig nem szállítanak. Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy ne okozzanak maguknak felesleges munkát csomagküldési kísérletekkel.

Orkán pusztított Sal és Örihodos vidékén

Sal és Örihodos vidékén szombaton eddig még nem tapasztalt erejű orkán vonult végig a délutáni órákban. A déli égen csendes felhők gyülekeztek és egyszerre csak rémületes orkán zúdult a vidékre. Elsőtűnt az ég és a vihar ereje hatalmas gyümölcsfákat tört ketté vagy gyökereitől tépett ki. Az erdőben valóságos utakat vágott és igen sok erdőt megfuzdelt. 70—80 éves lenyörönköket szaggatott ki a mezőn levő gabonakereszteket, mint a pelyhet sodorta maga előtt, úgy hogy 3—4 gázda buzatábláról hordta össze a kivekét egy-egy helyre, amelyeket most a tulajdonos gazdák alig tudnak szétválogatni. A gyümölcs nagy része a földön hever. Gyümölcsösökben, erdőben és a mezőkön egyelőre felbecsülhetetlen a kár, annál is inkább, mert az orkán záporos, helyenkint léges követte, amely fokozta a kárt és a mentési munkálatokat igen megnehezítette.

Rendelet a zsidó ingóságok értékesítéséről

A Budapesti Közlöny vasárnapi számában megjelenő rendelet megbizta a zsidó vagyontörvények kormánybiztosát a zsidó vagyonnal kapcsolatos fontosabb és sürgős kérdéseket megoldani. A kormánybiztosnak mindennek előtt az a feladata, hogy

az elrejtett és be nem jelentett zsidó vagyontörvények felkutassa s azokat a nemzet javára biztosítsa.

Gondoskodni kell továbbá a zsidó vagyontörvények megőrzéséről is mindaddig, amíg azok hasznosítására sor kerül. A rendelet felhatalmazza a kormánybiztosot, hogy olyan esetekben, amikor azt a közellátás zavartalan biztosítása megköveteli,

a zár alá vett üzletek árúkeszletét, az üzleti berendezést, de egyéb zsidó ingóságokat is értékesíthessen.

A rendelet ajándékozásokkal természetesen nem tesz lehetővé. A vagyontörvények biztosítása a hatóságilag megállapított forgalmi értékek készpénzletítés ellenében történik és a kormánybiztos csak kivételes esetekben állapíthat meg más fizetési feltételeket.

— Svédország miniszterelnöke rádióbeszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy Svédország nem építi politikáját sem egyik, sem a másik háborús csoport győzelmére, hanem szigorúan meg szándékozik őrizni semlegességét.

A MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE OLVASÓI

A BOMBAKÁROSULTAKÉRT

Az ellenséges légitámadások bombakárosultjainak társadalmi uton történő megsegítésére a múlt héten a következő adományok érkeztek szerkesztőségünkbe:

Gombosi Ilona női szabó Muraszombat	10 P
Bratkovics István gimn. altszjt.	30 P
Szarvaslaki kereszténytestvér gyülekezet	160 P
Doma István Tűskeszér	10 P
Összesen:	210 P

Eddigi gyűjtésünk eredménye össz. 6.947.61 P

Honvédeink üzennek

Összes muravidéki ismerőseink üzen dr. Terbozca Lajos karpaszományos honvéd, táborigazgató, D. 868. Szü. einek barátainak és ismerőseinek jókívánságait küldi. — Lapjait aláírták Obál János és Brsznyák (?) Alajos honvédek is.

Muravidéki ismerőseink üzen Puskás Sándor m. kir. esendőrőrmester, táborigazgató, V. 210. — Nagyon szépen kéri a kedves vendégek lányokat és másokat is, akik olvassák üzenetét, hogy nagyon sokat irjanak neki, mert boldog, ha olvashatja a muravidéki vendégek kedves levelét.

Szécsényfára üzen Sbüll Viktor honvéd, táborigazgató, V. 744. Minden jót kíván szüleinek, testvéreinek, barátainak, ismerőseinek és a szécsényi lányoknak. Jól van és sokat gondol az otthoniakra.

Zoltánházára üzen Szapács Elek honvéd, táborigazgató, V. 744. — Minden jót kíván szüleinek és az összes otthoniaknak, köztük a zoltánházai lányoknak is. Jól van, sokat gondol haza.

Kisszombatra üzennek Kumin Károly és Horváth Iván honvédek. Táborigazgatók V. 744. — Üdvözlök edes szüleit, hozzátartozóikat, barátait és a kisszombati lányokat, jól megy a sorsuk.

Ismeretlen helyre üzen Nagy Miklós örvényi honvéd, táborigazgató, F. 702. — Üdvözlök edes szüleit, testvéreiket, egy gondórhajú kislányt és összes ismerőseiket. — (Kérjük olvasóinkat, hogy amennyiben Nagy Miklós hozzátartozóinak címét ismerik, értesítsék erről szerkesztőségünket.)

Salba küldi üzenetét Kovács János honvéd, táborigazgató, A. 690. — Drága szüleinek, kedves ismerőseinek, jobaráitainak, tűzoltóbarátjainak, a leventéknek és a lányoknak üzeni, hogy jól van. Sokat gondol haza és mindenkinek sok-sok szeretettel minden jót kíván. Kéri, hogy irjanak sokat. — Külön is üdvözlök a sali tűzoltó és levente egyesületeket, id. Benkó Józsefet, a sali tűzoltóegyesület örökös díszelnökét, a muraszombati járás tüzrendészeti felügyelőjét, Makári Aladár sali igazgatótanácsot és egy kicsit, szöke hajú leányt, akinél álmaiban mindig ott van és mindig nagy szeretettel gondol rá.

Muraszombatba üzennek Lakics Ferenc szakaszvezető, Pírhóza János szakaszvezető, Sárközi István honvéd és Lendvai János honvéd. Táborigazgatók B. 888. Mindenkit sok szeretettel üdvözlök. Jól vannak. — A Mura SE-nek sok szerencsét kívánok a bajnoksághoz. — Lakics szakaszvezető szép verset is küldött, amelyet alkalomadtán közlünk.

Lendvavásárvölgyre üzen Pók Emil honvéd, táborigazgató, M. 746. Minden jót kíván szüleinek, testvéreinek, rokonainak, barátainak, ismerőseinek. Jól van és sok szeretettel gondol az otthoniakra. Kéri, hogy gyakran irjanak.

Muraszombatba üzen Rituper István honvéd 523 hadikórházból, Szobathelyről. Üdvözlök szavain kívül szép vend nyelvű levélben írja meg hazafias gondolatait. Levélét jövő számunkban, a vend nyelvű részben közöljük.

Pályázati hirdetés

A mártónhelyi körjegyzőségnek szervezett Om. díjnoki és a felsőlendvai körjegyzőségnek szervezett kördíjnoki állásokra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma a 62.000/1926. B. M. rendeletben megállapított illetmény. Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket (IV. középiskola), eddigi alkalmaztatásukat, erkölcsi és politikai magatartásukat igazoló bizonyítványokkal, valamint az 1939. IV. t. c. 5. §-a értelmében megkívánt keresztény származásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzáam folyó évi február hó 20-ig déli 12 óráig nyújtsák be. Az elkészve érkezett pályázati kérelmeket figyelembe nem veszem. Megjegyzem, hogy az állás be van helyettesítve. Az alkalmaztatás felvételétől fogva történni.

Muraszombat, 1944. július hó 5-én.

Dr. OLAJOS JÓZSEF s. k.
főszolgabíró.

HIREK

OLVASÓINKHOZ!

A m. kir. kormány legújabb rendeletével a lapok példányszámát arra a mértékre korlátozta, amennyi példányban az illető lap a legutóbbi hónapban megjelent. Ez a korlátozás, amelyet elsősorban a papírhánying indokol, természetesen egyértelmű azzal, hogy a lapoknak a jövőben nem áll módjukban a keresletet korlátlan mértékben kielégíteni, hanem csak a most egyszer és mindenkorra megállapított kereteken belül. Ennek fogva minden előfizetőnek érdekében áll, hogy esedékes előfizetését, különösen pedig előfizetési hátralékát minél előbb rendezze, mert a jövőben elsősorban csak azoknak az olvasóinknak állhatunk rendelkezésére, akiknek előfizetése rendezve van.

A „Muraszombat és Vidéke kiadóhivatala.

— A Városi Mozi csütörtökön és pénteken szellemes, remek, kacagató magyar vígjátékot pergt. A címe: Végre. Szerzője Vaszary János, főszereplői Muráti és Páger. Ez a három név már garantálja a film kitünőségét. — Szombaton és vasárnap a Férfihűség című szép magyar film kerül műsorra. A megrázó történet főszereplői: Tolnai, Páger, Bulla.

— Beoltják Muraszombatban a sertéseket orbánc ellen. A község előjáróságának közlése szerint a sertés tulajdonosok beoltathatják állataikat orbánc ellen. Nagy sertés beoltása 4 pengőbe, kis sertés beoltása 3 pengőbe kerül. Jelentkezni a község háznál kell.

— A török időkben ostromolt alsólendvai várát átalakítják. A most meginduló átalakítási munkálatok szeptemberben fejeződnek be. A korszerűsített várépületben diákotthon és iskolát helyeznek el.

MATEOSZ

teherautófuvarozás VOGLER ERNŐ, Muraszombat. - Fuvarvállalás: Mateosz szállítmányozási iroda, Muraszombat, Lendva-u. 23. TELEFON 34.

— Egyik volt muraszombati zsidó lakásán rendkívül értékes „ősnymtatványt” találtak. A könyv 1480—90-es évekből származik. Jelenleg a község háznál őrzik, ahonnan a Magyar Nemzeti Múzeum Széchenyi könyvtárába kerül.

— Kulcsosmot találtak Siftár Károly üzlete előtt Muraszombatban. Igazolt tulajdonosa átveheti a kulcsosmot Siftár Károlynál.

— Filmre vették a muravidéki emlékeket. A Muravidéken több híres Árpádok-korabeli templom áll, amelyeknek műemlék értéke felbecsülhetetlen és párjuk alig akad az egész országban. Az ország közönsége mindezekig nem sokat tudott ezekről az értékes műemlékekről, csupán néhány lelkes, helyi kutató foglalkozott velük. A templomokra a figyelmet már több ízben felhívták — így lapunk hasábjain Bálint Béla gimnáziumi tanár —, míg végre a legilletékesebb helyről is látogatás érkezett a templomok megszemlélésére. Az illető dr. Bogyai Tamás miniszteri titkár, történész, aki a Vas megyei Múzeum Egyesület igazgatójának és a Magyar Film Iroda riportereinek kíséretében végigjárta a templomokat. A templomokról filmfelvételt is készítettek. A látogatás nyomán könyv is készül, amelyben — esetleg több más kultúrnyelven is — ismerettni fogják a Muravidék műemlékeit.

— Körzeti uszójainak Muraszombatban. A Mura Sport Egyesület és a Magyar Uszói Szövetség Észak-Dunántúli kerülete közös rendezésében tartották meg Muraszombatban az elmúlt szerdán a Bakony-körzeti uszójainak. Az uszójainak jelen volt Mátravölgyi László, uszókörzeti főtitkár is. A versenyen az utazási nehézségek miatt mindössze a Mura SE uszói indultak, akik azonban szép számmal és kitünő eredményekkel izgalmasan tették minden egyes versenyszámot. A Mura SE versenyzői a körzeti bajnoki számokban a következő helyezéseket érték el: 100 m. gyorsúszás: 1. Krapec András, 2. Vebél Aladár, 3. Lainscsák Miklós. — 100 m. meluszás: 1. Muszter Miklós, 2. Malacsics András. — 100 m. női meluszás: 1. Szraka Stefánia, 2. Cimpermann Mayda, 3. Nemez Erzsébet. — 400 m. gyorsúszás: 1. Krapec András. — 3x100 méteres gyorsúszás: 1. Mura SE A csapata (Krapec, Muszter, Lainscsák), 2. Mura SE B csapata (Vebél, Malacsics, Ruesz.) — A műugrás kerületi bajnoka Lainscsák Miklós, 2. Lah Mirko, 3. Vebél Aladár. — A körzeti bajnoki számokon kívül más versenyszámokat is lebonyolítottak és eredmél jutalmaztak. 50 m. líu gyorsúszásban kitünő eredménnyel lett első Ruesz Milán. 33 m. gyermek gyorsúszásban Ringbauer Rudolf a győztes. A verseny után vizilabda mérkőzés volt, amelyet a Mura SE B csapata nyert az A csapattal 4:3 arányban. — A verseny előtt Mórocz Imre a Mura társelnöke a versenyzőknek névben köszöntötte a vendégeket, vázolta a verseny jelentőségét és kemény küzdelemre biztította az uszókat. A verseny után szép beszéd kíséretében ugyancsak ő adta át a nyerteseknek a körzetbajnoki érmeiket.

HIREK MINDENFELŐL

— Zalaegerszegen a gimnázium épületében hadikórház nyílt meg. A kórházban 1.100 ágyat helyeztek el.

— Szobathelyen felelősségre vonták a zsidóvagon rejtőket. A büntetések 150 pengőtől 25.000 pengőig terjedtek. A zsidóvagon rejtőket internálták.

— Kárpátalján tilos minden politikai tevékenység, tekintettel a hadművelési terület közelségére.

— Budapesten meggyorsítják a bombakárokat eltávolítását, így határozott a főváros rendkívüli közgyűlése.

— Budapest székhellyel felállították Magyarországon a kikeresztelkedett zsidók szövetségét.

Budapesten rendkívüli mértékben emelkedett a házasságkötések és a születések száma a statisztikai hivatal kimutatása szerint.

— Szentgotthárdon gyenge volt a vasárnap országosvásár.

— Sopronban a volt gettóban nagymennyiségű aranyat és ékszert találtak az ott dolgozó építőmunkások.

— Közegen a riadó miatt elmaradt vasárnapi misét — amennyiben lehetséges — a riadó megszűnése után egy negyedórával kezdik.

— A pápánál tesz látogatást a közeljövőben Roosevelt, az Egyesült Államok elnöke.

— Japánban új kormányt alakítottak. Az új kormány elnöke Koiso tábornok.

— Finnországban kedvező termés ígérkezik. A betakarítási munkálatok termes folynak.

— Moszkvában lengyel „felszabadító bizottság” létesítettek, amelynek első dolga volt, hogy törvénytelenné nyilvánította a Londonban működő lengyel emigráns kormányt. A bizottság bolszevistákból áll.

— Romániát bombázták az angolszások az elmúlt héten a délkelet-európai államok közül.

— Németországba eddig 908.000 népi németet telepítettek haza.

— Nápolyba érkezett György angol király, hogy megszemlélje az Olaszországban állomásozó angolszász erőket.

S.P.O.R.T

Vasárnap nyílik meg a muraszombati labdarugó ifjúsági edzőtábor

A Mura SE pályáépületének felavaltása

Muraszombat sportvezérkara, élén dr. Valent Gusztávval, a Mura SE ügyvezető elnökével, lázasan készülődik a Muraszombatban tartandó ifjúsági edzőtábor megnyitására. Az előkészületek máris biztosítják azt, hogy az edzőtábor résztvevőinek jó sportolási lehetőségben, kitünő ellátásban és elhelyezésben lesz részük. Az edzőtábor ünnepélyes megnyitásával együtt avatják fel a Mura SE új, korszerű pályáépületét, amit az Országos Sport Központ segítségével emelt az egyesület.

A vasárnapi ünnepség műsora a következő: Reggel 1/2 9 órakor VENI SANCTE a Szalézi Intézet kápolnájában.

Dél előtt 11 órakor az országzászlónál tiszteleg és koszoruk elhelyezése.

Délután 1/2 4 órakor a sporttelepen:

1. Az edzőtábor résztvevőinek felvonulása. Hiszekegy. Lipics József városbíró, a Mura S. E. elnökének üdvözlő szavai. Dr. Czopf Ferenc ítélőtáblai bíró, az M. L. Sz. Győri Kerületének elnöke megnyitja az edzőtábort.

Dr. Szele József theol. tanulmányi felügyelő bizdító szavai a résztvevő ifjúsághoz. A résztvevő ifjúság fogadalomtétel.

II. A Mura S. E. egyesületi házában felavattása: Mórocz Imre főjegyző, a Mura S. E. társelnökének ünnepi beszéde.

Drapos István a Mura S. E. játékos a sportolók nevében beszél. Himnusz.

III. Labdarugó bemutató:

1. MURA S. E. kölyök „A” és „B” csapata, (2x10 perc).
2. EDZŐTÁBOR „B” — EDZŐTÁBOR „C”, (2x20 perc).
3. EDZŐTÁBOR „A” — MURA S. E., (2x25 perc).

A győri labdarugókerület titkárát hatóságilag közeg megsértése miatt 300 pengő pénzbüntetésre ítélték. A Szobathelyen múlt vasárnap lejátszott Győr—Szobathely városközi mérkőzés alkalmából botrányos jelenetek játszódtak le. A rendőrség ezzel kapcsolatban több kihágási büntetőítéletet hozott. Tóth Ferencet, az Északnyugati (győri) Labdarugókerület titkárát igazolás megtagadása és a hatóságilag közeg megsértése miatt 300 pengő pénzbüntetéssel sújtotta, ami behajthatatlanság esetén 20 napi elzárásra változtatható át. (Kellemetlen eset...)

KÖZGAZDASÁG

Minőségi vetőmagkiosztás. A földművelésügyi miniszter a termelés egységesítése, a terméshozam növelése és a minőség javítása érdekében az idén is nagyobb mennyiségű eredeti nemesített és utántermesztett buza, rozsa és őszi árpa vetőmagot juttat a gazdáknak. Az utántermesztett vetőmag kiosztását minden esetben az illetékes vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség intézi. Tehát úgy a 100 kat. holdon aluli kisgazdák, mint a 100 kat. holdon felüli gazdaságok igénylésükkel közvetlenül a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőséghez forduljanak. Az utántermesztett vetőmagnál a felár a kormányhatóságilag megállapított alapon felül mázsánként 8 pengő. Az akció viseli a vasuti fuvardíjat és a felárból megéri mázsánként 2 pengőt. A nagy érdeklődésre való tekintettel az igénylők már most jelentkezzenek — a kisgazdák csoportosan — a községi előjáróság útján.

Le kell fejteni az 50 kilón felüli sertések bőrét. A hivatalos lap szombati száma közli az iparügyi miniszter rendeletét a sertésbőr lefejtésének újabb szabályozásáról. A rendelet szerint, aki hatóságig engedély alapján közfogyasztás céljára 50 kilogramm elősúlyt elérő vagy meghaladó sertést levág, köteles a levágott sertés bőrét lefejtetni. Közfogyasztás alatt a magánháztartás körén kívül külön fizetés ellenében vagy járandóság fejében kiszolgáltatott húsfogyasztást kell érteni.

A beszolgáltatási köteleesség mérséklése. A 107.000-1944. K. M. számú rendelet mind azoknak a gazdáknak, akiknek összes beszolgáltatási köteleessége nem több 5000 buzaegységél, a 12 éven aluli gyermekeik száma szerint és a gazdálkodónak, vagy a gazdaságban állandóan foglalkoztatott családtagjának katonai szolgálatban eltöltött minden hónapja bizonyos mérsékelt állapotú meg. Kamaránk ennek a mérséklésnek kiterjesztését kérte mindazokra a gazdákra, akiknek beszolgáltatási köteleessége 20—25.000 buzaegységen alul van.

MérlegHITELESÍTESEK IDEJÉNEK ÁTMENETI MEGHOSSZABÍTÁSA. A Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara a mérlegHITELESÍTESEK IDEJÉNEK ÁTMENETI MEGHOSSZABÍTÁST KÉRTE.

KÉZIESZKÖZÖK ÉS EKEVASHIÁNY MEGSZÜNTETÉSE. A Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara a kézieszközök és ekevashiány megszüntetése tárgyában a jegyrendszer bevezetését kérte.

Szénaszárítás. Az idei esős nyár beigazolta a finn-módszer szerint történő szénaszárítás előnyét, mely abból áll, hogy két és fél méter magas póznákon, melyek három helyen átfurva a keresztben álló pálcikákkal vannak ellátva, a nyersen rárakott szalmaszál takarmány forgatás nélkül megszáradhat és az időközönként is az ilyen módon történő szárítás jól bírja. A nyersen felrakott takarmány mindaddig helyén marad, amíg meg nem szárad és behordásra kész. Különösen a pillangós takarmányféléknek így módon történő szárítása előnyös, mert a levelek nem peregnék le. A Mezőgazdasági Kamara a gazdák részére kedvezményesen áron juttat ilyen szénaszárító nyársakat és utbaigazítást ad a nyársak szénaszárításra. Száz holdon aluli kisgazdák kedvezményként a beszerzési ár feléért kapják.

Hussertes kocákat osztott ki a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara. A járványos sertésbőrrel szembejuttatott kiváló minőségű törzskönyvelt származású 100 db. 30—30 kg súlyú hussertes kocáskötöt osztott ki a Kamara kistenyésztőknek. A kiosztásban résztvettek a juttatott kocákat az Állattenyésztő Egyesületnél törzskönyveltetik, így a kiosztott tenyészanyag fogja képezni ezen vidékek értékes sertésállományát.

Nyersbőrarak felemelését kérjük. A Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara a nyersbőrarak felemelésének ügyében állandóan tárgyalásokat folytat és illetékeseknél a kérdés sürgős megoldását szorgalmazza.

Tájékoztató az 1944. évi állami üszökcioról. Az eddigi években jól bevált állami üszökcioról ez évben is megrendezik a Vármegyei Állattenyésztő Egyesületek. Az akció során kiosztásra kerülnek törzskönyvelt, vagy törzskönyvelésre alkalmas, legalább 200 kg. súlyú növendéküszök és legalább 24 hónapos és 480 kg-nál nehezebb igazolatlan vemhes üszök és legfeljebb 7 éves vemhes tehének. Az üszöket a Vármegyei Állattenyésztő Egyesületek szerzik be és osztják ki az igénylőknek. A vételárhoz 20% kedvezményt nyújtanak, amely azonban üszöknél 300, vemhes üszöknél és tehéknél 500 pengőnél több nem lehet. Törzskönyvelt állatok esetében a kedvezmény 360—600 pengőig terjed és az akció viseli a vasuti szállítási költségeket. Az igénylőknek kötelezni kell magukat arra, hogy belépnek az Állattenyésztő Egyesületbe és a kiosztott állatokat törzskönyveltetik és 3 éven nem adják el. Kívánatos, hogy egy-egy községben legalább 10—15 drb. üsző legyen kiosztva. Egy igénylő legfeljebb egy vemhes üszőt vagy 2 szűz üszőt igényelhet. Jelentkezni az illetékes Vármegyei Állattenyésztő Egyesületnél lehet az akcióra.

Lüdszvi Vas vármegyőva!

Za podpéranje tiszti neszrečni, sterim szo nepriátelszki bombni napádi napravili velke kváre, sze je genolo szrcé cejloga nasega vogrszkoga národa i je na té plemeniti cio eti v nasem vármegyővi prejk novin „Vasvármegyő“ i „Muraszombat és Vidéke“ zse precí lejpa suma prisla vküper. Znam, ka pri tom darúvani scsé szvoj tao vővzeti tüdi oni tao lüdszta, steri szo escse nikaj nej dáli na tou plemenito akcio, ár szo esakali na iniciativo oblászti.

Vszaksi áldov moremo doprineszti, ka sze naj kembole i kemhitrej podprejo tiszti nasi neszrečni vogrszki bratovje, ki szo zavolo divji nepriátelszki bombni napádov, pri steri szo nej milúvali nedúžno decsico i brezobrambne zsenzke, grátali brezi sztreje i od vszega prisli.

Lüdszta nasega vármegyőva je z áldovagotvnosztjov vszígdar na pomoucs szkocilo pri vszaksoj plemenitoj, domovinszkó i cslovekolúbnoj akciji, záto szam mocsno ogvúsani, ka v tom bojnszkom esaszí, steri tescé za bídti ali nejbídti nasega národa, szkocsimo vszi kak eden

na pomoucs tem nasim neszrečnim vogrszkim bratom, ki szo od vszega prisli. Vszaksi naj dá té dáre pouleg szvoje zmozsnosztí na oltár lübéznosztí za podporo nasi blíznyí.

Za vküperobéranje tej podpor szam gorioproszo járaské főbirouve i varaske polgármestre, ki dájo vszém na znánye, ka gda i v kasko formo sze zacsne pobéranje.

Ovak sze pa lejko darúje tüdi pri Szombathelyi Takarékpénztár rt. na „Légitámadások károsultjainak megsegítése“ zváni tekoucsi racsun. Ogvúsani szam, ka vszaksi domovino i blíznye lübécsi cslovik v nasem vármegyővi v popunój meri prerazmi mojo prosnyo i z áldovagotvnosztjov pouleg szvoje moucsi kak nájböle podpre tou plemenito akcio.

Dober Boug naj áldúje vszákoga vrejloga vogrszkoga domovinscára i plemenitoga daritela!

Szombathely, 1944. június 17.

Z domovinszkim pozdravlejnyom:
Dr. MESTERHÁZY FERENC
vasvármegyővszki főispán.

Hitlera szo scseli prepraviti

Preminoucsi cseltek je prgicsca puccsistov scsela z ednov angleskov tempiranov bombov na generálstábom kvartiri z szvejta szpraviti nemskoga führera i kancellára, ali k szrecsi sze nyemi zvún máli prászki nikaj nej zgoudilo, csirávno je bomba szamo dvá metra vkraj od nyega dúnola. Atentát je malo pred tisztim bio nastimani, kak bi pa mogao Hitler Mussolinija szprijeti. Od atentáta je na meszti mrtev grátáo Berger hitropiszec, na pět dní szta pa mrlá Brandt ezredes i Korten generális, vecs ji je pa zadoubilo ménse vékse plazejre. Bombo je nalékao vürtembergszki grof Stauffenberg, cejlo delo je pa nastimao po tanáci i podpéranji ednoga nepriátelszkoga országa zse 1938-ga leta völúcseni Beck vezérezredes z málo klikko oficerami. V seszti vőraj po atentáti szo zse vszi bíli v rokaj i sze vecs ne nahájajo med zsvími.

Tá mála prgicsca lüdi je pacs nika táksega scsejla nastimati, kak Badoglio láni na Taljanszkom, vendar szo pa nemci nej taljáni.

Führer je tanacsüvanje z Mussolinijom opravo po pláni, kak je bilou vönaprávléno, v pétek vecsér je pa gucsao po rádiji nábud nemskomi národí, v sterom je vőzdigno, ka je nepriátelszka klika zdaj rávno tak, kak 1918-ga leta, scsejla nemskomi národí porinoti nouz v hrbeť, vendar szo sze pa bridko naszkalili, ár 1918-ga leta vecs nigdar nede!

Hitler je obednim zavúpao zapouvedszto nemskoga honvédszta na Himlera, orszacszkoga voditela SS formácij, főnök generálstába na szűjom je pa pouzstao Guderian generális, ár je Zeitzler generális zse dugsi csasz betezsaszti. V drúgi mejsztaj je pa nej bilou níksega szpreminýványa.

Zavolo szrečne resítve pred szmrtjóuv, je Hitlera oszípalo z dobrim i szrečnim zselejnyom doszta orszacszi poglaváro. Med prvimi szo bili tüdi nas Kormányzó i vitéz Sztójay Döme miniszterelnök, nadale XII. Pius pápa, Petain, Laval, Franco i cejli diplomátszki krouzs, ki je akkreditirani v Nemskom.

Od kédna do kédna

Montgomery, zapovednik angolszászke inváziszke vojszke je preminoucsi keden scseo z mocsnim napádányom cejli nemski front raztrgati i na jüzsnom táli linie szkouz predrejtí, vendar sze nyemi je tou krvávo poneszrečsilo. Pri toj ofenzívi je operiralo nájmenye 33—35 pesácski i tankovszki divízij, stükovszka moucs z morszki hajouvov i velka zrácna moucs. Angolszászom je vnicseno zse 2.500 tankov.

Churchillov szin Randolpf je z ednim angleskim századosom sz trejmi szovjetszkimi oficerami i z nisterimi nejimenüvanimi persounami z europlánom leto nad szrbszkim országom. Europlán sze je níkak pokváro, vuzsgo i z 130 m. visíne na zemlou zleto. Churchillov szin i trijé szovjetszki oficeri szo po szpadáji vcsaszí k szebi prisli i szo sze tak po nevouli rejsili z gorécsaga europlána.

Hitler je vődao rendelet, ka sze cejla nemska moucs more v popunój meri v boj posztaviti. Za szkouzpelanye té totálne mobilizácie vszej szil je zavúpáni miniszter Göbbels.

„Velka bitka na ruszki fronti tescé z groznov mocsjouv“ — písejo

nemské novine Völkischer Beobachter i právjio, ka je za frontom pripravlena velka szoldacska moucs, stera de nazádnye nepriáteli zapovejdala sztánoti.

London je dén za dnévom pod sztálnim ognym peroutni bomb. Po naznanili angleski novin Daily Mail, je nemska szkrivna skér „V. I.“ vecs lüdi bujla, kak ji je pa prejslo v Normandíji na inváziszkom fronti.

Na taljanszkom fronti cejla angolszászka operácia tak pomali tescé, kak csi bi puzsouvyje sli naprej. Z véksega tescéjo szrditi boji kre Tiberisa i na ravnici pri Poggibonsi z nemskimi gránátosami, ki szo nazájvzéli váras Pietra Lunga.

Na szovjetszkom fronti szo bolseviki po cejloj liníji zacsnoli z ofenzívov. Szrdína tej bojov tescé záhodno od Lucka i szővero-záhodno od Tarnopola, nadale okouli Lublina, Brestlitovszka i Grodna. Tüdi za Lemberg tescéjo mocsni boji. Jarosláv i Siedice várasa szta prisla v szovjetszke roké.

Páris i cseski váras Pardubitz szo angolszászki bombardirali.

Za angolszászko inváziszko vojszko v Normandíji morejo vszo municio i sztrosek z hajouvami lífrati, ka je pa po mourji jáko nevarno, ár malosteri

príde k cíli zavolo mocsne nemske sztrázse. V tom prvom mejszeci szo nyim nemci szpoutupili 106 velki trstveni hajouvov, 27 torpedórušilcov, eden velki bojnszki hajouv i 17 ménši hajouvov.

Po naznaníi z Berlina szo nemci „V. I.“ bojnszko skér zbougsali v tom táli, ka bole gvúsno zadene v cio i tüdi tak dalecs letí, kak dalecs scséjo. Zavolo toga gracsúje v Anglíji escse véksi sztráj. Nájevksi pánik je vszégavecs v Londoni, odkec szo zse komaj szpovujsi vszi emigránzski kormányi. Domáce lüdszta szo pa ríva po állomásaj i csáka na zseleznicé, ár vszaksi scsé pobegnóti vő z várasa i vneszti zdravo kouzso.

Angolszászki szo pri napádi na St. Lo v 24 vőraj na precí málo meszto vő sztrejlili 45.000 gránát. Med tejmi szo ponúcali 8.000 gránát napunyeni z foszfórom i zgoucsenim lüftom, zavolo steroza csinejnja szo francuzsi jáko razburjeni.

Z Mussolinijovoga bojnszckoga kvartira glászíjo, ka za ednomalo v boj sztoupí véksi tao taljanszke republikanszke vojszke. Tá vojszka je doszejgamao záto nej sztoupila v akcio, ár szo jo na Nemskom vővcsíli, ka kak sze more núcati nájmodernéjsa bojnszka skér, stero tüdi tam dobíjajo. Tá elitna vojszka scsé dojzbrízati tiszto zamázano fleko, stero je Badoglio vojudástvo szpravilo na taljáne.

Roosevelt Teddy brigádni generális, namesztnik zapovedníka 4. amerikanszke ármie i szin amerikanszckoga prezidenta Roosevelt Tivadara, je na inváziszkom fronti szpadno.

Z vojszke Csunking-Kine veszne lejtno poprej 1 million 800 jezero lüdi. Po japánszkom naznaníli zgúbí tá vojszka na dén nájmenye jezero mrtví, 3.000 ranyeni, 800 nyim zbetezsá, 200 nyim pa japáni zgrábíjo.

Na indíszkom fronti je od anglejske vojszke doszejgamao 15 jezero indíszki szoldákov odszkocsilo prejk japánam, ali pa indíszkoj národnoj vojszki.

Ali na fal hodi bombardíranje? Edna csupora bombnikov, stera sztoji z 500 falátov, csi racsunamo szamo benzin i bombe, príde pri ednom letejnyí na 12.5 million dolláro. Csi sze ji pa 10 procentov dojsztrli, sze je materiálna skoda zvisála na 42.5 million dolláro! Gde je pa escse vrejdnoszt dojsztrejleni lüdi! V prvój polojni letosnyega leta szo angolszászki zgúbili nad Nemskim országom i od nyí zaszedeni záhodni országaj vszvküper 8.164 europlánov, med sterimi je bilou dvátréjtíva tála stirimotorni. Od novoga leta mao szo vszaksi ndszledüvájoucsi mejszec meli véksi kvár. Tak nyim je vesznolo januára 800, februára 900, márciusa 1200, áprílisá 1400, májusa 1800, júniusa pa okrouglo 2000 europlánov. Júliusa 7-ga szo nyim nemci v 24 vőraj 188 bombnikov poubrali doj na francuskoj zemli.

Vszi tiszti bombni napádi, steri doszegújejo po dnévi nas ország, prihájajo od 15. amerikanszke zrácne divízie, ki sze nahája na Taljanszkom.

Japáni szo med Csucsán i Likov notrizagrídili i vnicsili 2. kitájszko ármio.

Nad Svájcom szo dozdam prejk leteli 171 krát angleski i 58 krát amerikanszki bombniki, od steri szo ji 37 dojsztrejlili, 50 szo pa ovak priszilili doj. Z toga sze vídi, ka neutráln Svájce tüdi nema níkse mirovcsine.

Speelmann newyorski érsek sze zse dugsi csasz мүdí v Rími i sz pápom tanacsúje.

Gyilkose, ki szo bujli francuszkoga minisztra Henriota, szo preminoucsso szoboto zgrabili.

V Indíji je vővdánila kolera, od stero je v trej mejszeczaj mrlou 34.308. lüdi.

Nas követ v Zágrábi, steroza szo Kormányzó zdaj vőimenüvali, je Zilahi Sebess Jenő. Poglavník je pa obednim Hadzsics profeszora imenüvao za követá v Búdapest.

Krátíki glászi

— Nasim cstenýárom. Vogrszki králevszki kormány je vődao rendelet, da sze morejo vszi lüszti na tiszto numero zménsati, kak szo preminoucsi mejszec bili stampáni. Tou pa zatou, ár sze more z papérom sparati. Da pa naprejplacsniki szkoro vszáki dén rasztéjo, novin pa vecs sze neszmi stampati, szo sze vszi lüszti odloucsili, da v bodoucse vszém sztávijo lüszti, ki szo v zaosztanki i kí rédno ne placšújejo lüszti. Tou szmo prisziljeni tüdi mi vcsiniti, ár sze rendeleta moremo drzsati. Záto pozávamo vsze nase naprejplacsniče, naj kémprvlé poravnajo narocsnino, ár szmo prisziljeni brízati vsze té naprejplacsniče i dug pa potom bírovíje notrisztérjati. — Vődávništvo „Muraszombat és Vidéke“.

— Posilanye pakov na front je zacsaszno zabrányeno. Kak szmo zvedli z visisega meszta, sze páki na front zacsaszno neszmíjo posilati. Gorpozávamo vsze nase naprejplacsniče, ka naj szí ne delajo nepotrebné sztroške zavolo posilanya pakov po táborszkoj posti, ár sze ne vze mejo gorí. Gda de pá dopúcseno, bomo vcsaszí píszali v nasi novinaj.

— V Zoltánházi je angolszászka bomba k szmrti bujla Hodocsek Károlyovo. Gda szo zádní tork nepriátelszki europláni leteli nad nasov krajínov, szta sze dvá nepriátelszkíva bombardera pred nemskimi gyágrami nazájobrnila prouti doumi. Ali prvle szta dojzlúcsála bombe, stero szo dojszpokapale v Zoltánházi i Nyireslehoméri. V Zoltánházi je edna bomba szpádnola na pouli poulek Hodocsek Károlyove. 29 lejti sztare zsenzke i jo je zemla, stero je bomba vő licsila, pokopala. Gda szo neszrečno zsenzsko vőodkopali, je bíla zse mrtva.

Kulló almát és cseresznyét

minden mennyiségben átvész

BARKÁSZ T. cég

MURASZOMBAT, LENDVA u. 23.

TELEFON: 34.

— Po cejlo Órségi je preminoucsso szoboto divjao velki vihér, steri je razlúcsao vsze kopé i vőszpoudro doszta drevja. Tüdi malostera sztreja je osztála cejla. Szamo v Óriszentpéteri je oszem rustov vküper porúseno.

V Alsólendvi szo vitéz Hadik Mihály kapitánya, ki je v nasem kráji vecskrát narezao törke i je 1603. júliusa 11-ga szpadno, zemelszke osztanke predjáli v edno glazseno skrínyo z szelezni pántami.

— Felsődnántulzka kmetíszka kamara je zaproszila oblászti, ka naj za szoldacsíjo notrivzété konye drakse i vcsaszí vőplácsa, naj sze dá vérti, ki je mogao konya tádati, za cejli ország valáni vásárlási engedély i fal vagon za domou szprávlanye. Sterim szo pa vzéli koula i omoude, naj sze nyim po maximálnoj cejni vődá zselezo, náredi, leder ítv., ka szí znouvics lejko skér nazájszprávjio.

— Doszta konyov je zginolo v Földéak vészi v Csanád vármegyővi zavolo toga, ár szo nyim zagíftano krmo polagalí, stero szo nepriátelszki eropláni zagíftali.

K odaji

szo edna détecsa sportna koula, Muraszombat, Vitéz Szűcs István-u. 16.

Eladó.

5 HP Umráth gőzmagánjáró, 1000 m/m Hofher körül gyűrűs cséplő teljes felszereléssel eladó. Fodor Gyula, Szombathely, Szövő utca 70. sz.

Odá sze

5 HP Umráth szamohodécsa pécs, 1000 m/m Hofher mlatilnica z popunov oprémov. Fodor Gyula, Szombathely, Szövő utca 70. sz.

Kelko i z koj do nam racsunali pri dojdávanyi za buzaegység?

Kak nam je znáno, novíi rendelet od dojdávanya predpisuje za 1944—45 leto naszleduvajoucse stiri vrszte dojdávanye: zrne za krúj, mascoubo, meszou i szamovolno dojdávanya.

1. Za krúšno dojdávanye sze naszleduvajoucse zrne racsuna: pšenica, zsito, két-szeres, ovesz i rizs, kaktüdi kukorca z Kárpátalje i Erdélya. Za pšenico, zsito, két-szeres i ovesz sze racsuna od metra 100 buzaegységov.

2. Za mascoubo sze racsuna: szviny-szka mászt, szviny-szko szalo i spej, mászt od domáce pernáte sztvári i od tej szalo, mlejko i z toga napravlene mlejesne recsi, oli od szuncavnice, tikvi i grozdja; zsvie szvine, goszi i rece; szeménye od práve i divje repcije, szuncavnice, ricinusa, szoje, tikvi, jecsmena i kukorce.

Pri dojdávanyi sze vzeme za egység od edne kile: szviny-szka mászt 12 buzaegységov, szalo 10, spej 9, mászt i szalo od pernáte sztvári 12 buzaegységov.

Od liter mlejka 0.20 buzaegységa, od edne kile zmcousaja 5 buzaegységov, od liter szmetene 1 buzagység de sze racsu-

nalo pri mascouboi. Zmoucraj i szmetena szamo té de sze nam racsunala za buzaegység, csi mámo dovolenye od Tej- és Tejterméforalmi Központa, ka lejko dojdávamo té recsi.

Od olnati pridelkov de sze racsunalo od edne kile 8 buzaegységov i tou za mascoubo.

Od 100 kg. do 180 kg. szmetne krmelne szvine (pri vszákój desztoj kili sze za 0.25 buzaegység zvéksa) 4—5.50 buzaegységov; mesznáte szvine od 100—180 kg. (pri vszákój desztoj kili sze za 0.10 buzaegység zvéksa) 3—3.70. (Buzegység sze racsuna za 1 kg. zsvie váge). Pod 100 kg. szvine sze racsunajo kg. za 3 buzaegysége. 5 kilszka sopana gouszka sze racsuna kila za 3.50 buzaegységov, rece do 3 kg szmetine kila za 3 buzaegysége. Nájvecs buzaegységa lejko dojdámo z lenovim szemenom, z sterim sze nam pri dojdávanyi buzaegység zménsa za 600. Dojzljúscsena kukorca sze racsuna meter za 90 buzaegysége i jecsmen tüdi 90 buzaegysége. Vértovje lejko dojdájo ovesz za mascoubo. 1 meter ovsza sze racsuna za 100 buzaegysége. (Dale príde.)

Tüdi nase lúdsztvo zselej, ka sze naj potepajoucsi cigányi szprávjio na delo

Okrouznsna biroviya v Budapesti je 10 poszvetni cigányov oszoudila na szmrt, ár szo vmourili Lenkey őrnagya i Szijjártó policijszkoa főtörzsörmestera. Tá szmrtna kastiga tej potepajoucsi i poszvetni cigányov je zednim opomin vszej oblászti, ka kak je potrejbno nikaj napraviti, da sze naj cigányi nebi potepali po országi i v tou formo bi sze prepredsilo vnougo tolvajij, vmouri i doszta drúgi pesztvij.

Po trianonszki csaszaj je oblászti v veszi mesztaj cigáne priszilila k postenomí deli i k dosztojnómí zsvljenyi. Ali té trüdi je zobeztonszki bio, ár cigányi szo sze hitro navolili dela i ráj sze potepali po országi i z krajnyom i drúgim neposténim delom sze prezsvilali. Tou sze nájbole dá viditi na vesznicaj i posteno lúdsztvo je nisternokrát zse posteno gorplácsalo od tej poszvetni cigánov. Csi cigányi nemrejo z szvojoví csalárnosztjov znorit lúdsztvo, zacsnejo kradnoti i vmárajati.

Cigányi szo nej szamo nevarni kak hüdodelniki, nego szo nevarni, da nevarne belege rászirjávajo. Lúdsztvo po cejlom szvejti je na tom sztaliszsi, da sze ciganszki rod naj nikam szprávi v táksi kraj, gdé nyim nedé mogoucse na nedosztojto formo zsvieti. Tou sze pa ticse tisztí cigánov, ki nikaj ne delajo i szamo sze okouli

poteplejo. Cejloma szvejta statistike kázsejo, ka poszvetni i potepajoucsi cigányi szo sze zse poroudili kak velki gresznike. Zákonszko zsvljenye ne poznajo, nikse zákone ne postújejo i csi sze ogiblejo dela, nemrejo biti országi na haszek i tak szo szamo na skodó cejlomi orszacszkomí i národnómí zsvljenyi.

Csi pa ország vsze tou dobro szprevidi, potom zagvúšno nikaj naprávi, da tou ciganszko pitanye rászecsizti, ár je tü szlednaja vóra. Oblászti naj naprávi od vszákoga cigána edno szisztiko, kákso szlúzsbo oprávlajo, kákso zákonszko zsvljenye zsvéjo i csi deco dájo rédno solárivati. Kí posteno zsvéjo, je naj oblászti nadale púsztí rédno zsvieti, ove drúge poszvetne cigáne pa naj szprávi v delavszke tábore, gdé sze naj navsijio z postenim delom posteno zsvieti. Csi pa steri vujde z tábora, sze ga naj posteno kastiga i zagvúsani de lejko vszáki eslovik, da kradjényé i drúgo neposténo delo miné med národóm.

Tou je pa záto nájbole potrejbno, ár je vszáki posteni cslovek szkoro vszigdár v sztráji, da ga oroupajo cigányi i tisztim recsam, stero je on z tezkimí zsúlami i z postenousztjov szí szpravo, sze poszvetni ciganszki tepesje veszeljio.

Csüdni zroki za razpitanye v Ameriki

Amerikanszki liszti szkoro vszáki dén príneszého kákso zanimivo razpitanye mozsá od zsené ali naszproutno, stero je cstényaróm v velki szmej. Med táksimí razpitanyé sze nam vidijo nájbole szmejszti naszleduvajoucsi trije zroki: Beck Viola je notri dála tozsbo za locsitév od mozsá, ár nyej je mouzs zapovedao, naj dojbujé zsvivo piszce i tou naj szpecsé. Pri tom rívej je pa tak szlabo poustzalo, da je vkúpszpdnola. Gda jo je mouzs k szebi szpravo, je naravnoucs bejszala na biroviyo, gdé jiva je biroviya razpitála. — Drúgi zrok za locsitév zákona je tou bio, ka je zsená zse sészti decé porodila. Zsená je slá na biroviyo i prözila za locsitév mozsá, ár prej nescse vecs meti decé. Biroviya jiva je razpitála. — Tréti zrok locsitévi je bio zavolb klonckanya. Zsená je hájmre mbgla vszigdár, gda je slá v hizso k mouzsi, klonckati po dveraj. Toga sze je pa navolila i ödísila na birovi-

jo, gdé jiva je biroviya tüdi razlouszila. — Moski szo sze z malo bole pravicsnejsimí zroki loucsili öd szvöji zsen i tou szkoro v vszákom prímejni zavolo nevörnószti, ali pa zavolo jáko zavüzdanoga zsvljenya.

Bomba nyemi je obej rouki vkrajvtrgnola

Szalai Ferenc 28 lejtni decsko z okoulice Pesta je najso edno bombo, stero je scseo dojmontejrati. Komaj pa je zacsno nikaj szrajfati, je bomba zse ekszplodejrata i neszrecsnómí decski obej rouki vkrajvtrgnola. Vcsaszí szo ga scseli szprávi v spitao, ali med poutjov je zse mrou. Decsko je bio vöni na frontí i sze razmo pri dojmontejranyi nej ekszplodejráni bomb i je tou bombo tüdi scseo dojmontejrati, da sze naj nebi komi kákssa neszrecsa zgoudila. Tak je pa on gorplácsao.

Od velke radoszti nyej je szrcé poucsilo

Britsei István z Veresszása je zse notriodrukivao i po pár mejszeczaj je vöprisao na front. V zacsétki je rédno piszao piszma zseni, naednouk je pa zsená niksi glász nej dobila od mozsá. Nikáki szo celou znali zseni povédati, da je mouzs ha frontí szpadno i szirouta je od tisztímáto sztálno v zsaloszti bila. Mouzs sze je pa pred krátkim povrno domou. Vecsér, gda je prisó domou, je domá na okno szklonckao i sze notri prozso. Zsená ga je v zacsétki nej scsejla notripúsztiti. Gda je pa mozsá zse bole po glászí szpoznala, je od velke radoszti bejszala odpérat dveri. Pri dveraj je naednouk tá szpádnola i dokecs je mouzs prisó notri, je zsená zse mrtva bila. Probao jo je k szebi szprávi, ali nej jo je mogao. Pouzvdó je doktora i konstatejrato na zseni, da nyej je szrcé od velke radoszti poucsilo.

Nájprvle je iglè pozszrla, potom pa szí sinyek prerzejzala

Srit Henrikova z Gyönka je pred pár mejszeczami dejte porodila. Od toga csaszja je nepresztanoma sze níkam csüdnó drzsála i domácsi szo miszlili, ka je zblójena. záto szo jo vszigdár pod pazkov drzsáli. Ednouk

Sziromaskoga csloveka pametnoszt i nyegova szreca v zsvljenyi

Ednouk szvejta je hodo eden krao na nyivaj i glédao polszko delavsztvó, kak oprávlajo delo. V gues sztoupi z ednim sztarovicsním cslovekom, kí je orao i kí je bio v szlúzsbi pri ednom grofi. Právi nyemi krao:

— Jeli ti doszta mores delati, pouleg toga szí pa precí sztári?

— Milosztiven krao, da pa brez dela nemre niscse zsvieti — odgovóri sztarec.

— Kelko pa zaszlúzsiz na dén?

— Oszem grosov.

— I zadoszta ti je tou za prezsvilanye?

— Escse za drúge prezsvilanye mi zadosztúje tá plácsa, ár je tou nájmenye, ka na szébe potrosim.

— Kak i na koj potrosis tej oszem grosov?

— Jaz i zsená potrosiva dnévno dvá grosa, z dvóma grosoma dnévno dug placšujem, dvá grosa na pouzodo dam i dvá grosa pa vó nad okno vrzsem.

— Kak naj razmim tou? — ga píta krao.

— Dnevno dvá grosa ponúcava z zsenou v hráno. Dvá grosa dáva sztáromí ocsi i materi za prezsvilanye, ár szta zse sztárivera i nemreta delati. Tak nyima nazáj placšujem dug, da szta me gorszkrmíla. Dvá grosa ponúcava z zsenou v dvá máлива sziná, steriva szí tüdi escse nemreza zaszlúzsiti krúj i tak vüpanye mam, ka na sztára lejta, gda nemo vecs szpószoben za delo, tou posztojlo od nyiva nazáj dobím. Dvá grosa pa na dveje cesri ponúcam i tak té pejnež nigdár ne dobím nazáj. Tou je pa rávno tak, kak csi bi té pejnež vó nad okno vrgao. Nájmré gda sze ozenita, nyima mouzs ne dovoli, ka bi meni pomágame, ár sze morejo szkrbeti za mouzsove sztárise, mené pa morejo vódrzsati pá moji szinouvje. Na tákso formo je raztálani moj dnévni zaszlúzs.

Králi sze je jáko povido toga prouztoja i szíromaskoga csloveka pripovidávanye od dnévnozaszlúzska i zsvljenya. Zapovedao nyemi je, ka té dober tanács szamo pred nyim szmej pripóvedávi lúdsztvi. Natou je vküerpouzvao

szo pa vszi vóodisli z hizse i gda je mouzs nazáj prisó, je zsená zse pozszrla za pou prgiscse iglè, od steroga je tákse grozne bolecsine zadobila, da jo je mouzs mogo vcsaszí v spitao odpelati. Doktoram sze je poszrecsilo zseno rejsiti od szmrti i mouzs jo je po pár dnévaj nazáj domou odpelao. Eden csasz sze je zsená malo bole pametnejša kázala i niscse szí niti malo nej miszlo, ka bi z kém szí namejníla zsvilnye vzéti. Pred dnévi je pa tou priliko vöponúcala i dokecs szo sze domácsi vöni zadrzsávali, szí je ona z britvov prerzejzala sinyek. Gda je mouzs prisó v hizso, jo je najso v mlaki krvi zse mrtvo.

Z rokouv je zadávo vuká

Jaksics Zsárko je bio na szoldacszkoj szlúzsbi v Erdélyi. V szvojem prouztom csaszí je odísao na spancer z pajdásami v eden loug. Zse sze je vecserilo, gda szo sze vrácsáli vó z louga. Komaj pa szo prisli vó na csisztino, vpamet vzemejo vuká, kí sze je prouti nyim blízsaó. Nyegovi pajdásje szo sze presztrasili i bejszali prouti vézsi. Jaksics je tak szam ouzstao i gda je vuk do nyega prisao, sze je z velkov batrivnosztjov na nyega vrgao i tak dugo ga je davio, ka ga je naszlednye zadávo, steroga je potom odneszo k szvojemi századparancsnoki. Za szvojo velko batrivnoszt nyemi je századparancsnok dao 14 dni szabadsága.

vsze visie voditele országa i nyim gori dao za nálogo toga prouztoja csloveka tanács, naj vózracsunajo po toj példi, kak sze raztála oszem filejrov za zsvilenyszko potreboucso. Povédao nyim je tüdi, ka tou gordánye je eden szíromaski delavec na jáko lejpo formo nyemi vózracsunao i tou zselej tüdi od voditelov országa. Dao nyim je eden mejszec termina, da morejo vózracsunati, na stero szo sze voditelje lepou poszlouvlili od kralá i odísili vszáki v szvoj kraj.

Domou pridoucs, je vszáki zacsno z brodjenjom toga gordányia i z pomoczjov dobri racsunarov probali tou gordánye rejsiti, áh nej je slo. Eden visisi voditeo je pa zvedo za imé toga delavca i piszao vszákomí, ka naj prídejo, ka do slí k tomí delavci po tanács, kak sze tou dá vózracsunati. Z velkim veszéljom szo vküpszprisli i slí k tomí delavci, kí nyim je pa nikaj nej scseo povédati, ár je kralá nej bilou navzoucsi. Obecsali szo nyemi doszta zláta i szrebra, ali vsze je zoubzstion bilou. Eden med nyimí je pa vózmiszlo, ka pa csi bi kralov kejp meli pred szebom i bi tak slí k delavci po tanács. Tá miszeo nyim je szrecco príneszla i gda je delavec vido kralov kejp, sze je nanizo pred nyim i z ednim dao tanács, kak sze kralovo gordánye more vózracsunati. Tej visisi szo pa delavci telko pejnež dáli, da je cejli marof doj kúpo. Tou je zvedo krao i pred szébe dao pozvati delavca, potom ga pa csemerno pitao:

— Csújes ti prijáteo, zakaj szí nej zdrzsao oblúbo, stero szem ti zapovedao?

— Milosztiven krao — odgovóri delavec — jaz szem tvojo zapouvid nej prelomo. Gda szo tvoji voditelje prvics bili pri meni, szem nyim nikaj nej steo ovádití, ár szo brez tvoje viszikoszti prisli. Gda szo pa ob drúgim prisli, je vszáki meo pred szebom tvoje kejp, pred sterim szem sze nanizo i tak szem pouleg tvoje navzoucsnoszti vsze povédao.

Krao je szprevidi, da je delavec — zdaj zse grof — posteni bio v nyegovój zapouvedí, zatou ga je pohválo za pametne recsi i nyemi tüdi on dao doszta pejnež.